

ДОГОВІР ЯК ФОРМА ЗАКРІПЛЕННЯ ПРАВ ТА ОBOB'ЯЗКІВ СУБ'ЄКТНОГО СКЛАДУ ВІДНОСИН З КОРПОРАТИВНОГО ІНВЕСТУВАННЯ

Стаття присвячена дослідженню проблемних аспектів договірної регулювання корпоративного інвестування. Визначено поняття договору у сфері корпоративного інвестування. Здійснено класифікацію договорів у сфері корпоративного інвестування. Надано загальну характеристику договорів у сфері корпоративного інвестування. На основі аналізу законодавчого регулювання договорів у сфері корпоративного інвестування та доктринальних розробок учених-правників з'ясовано правову природу договірних конструкцій, що забезпечують корпоративне інвестування.

Ключові слова: корпоративне інвестування, корпоративний інвестиційний фонд, компанія з управління активами, інвестор, договір у сфері корпоративного інвестування.

Постановка проблеми. Унікальність договорів загалом як правового явища виявляється в тому, що договір як спільне волевиявлення сторін, як домовленість може набувати характеру норми права, що забезпечується примусовою силою держави і, у свою чергу, надає організованості, порядку і стабільності економічним відносинам. Конструкція договору досить інтенсивно застосовується при регулюванні відносин з корпоративного інвестування. У діяльності суб'єктів корпоративного інвестування використовуються досить різнопланові за своїми предметами договори – на передачу права власності, на надання різного роду послуг, на обслуговування тощо.

Питання договорів у сфері корпоративного інвестування має велике як теоретичне, так і практичне значення. Це зумовлено тим, що діяльність, спрямована на здійснення корпоративного інвестування, базується саме на договірній основі, і договір є однією із форм закріплення суб'єктивних прав та юридичних обов'язків суб'єктів корпоративного інвестування та осіб, що забезпечують діяльність з корпоративного інвестування.

Відповідно до ч. 1 ст. 9 Закону України «Про інвестиційну діяльність» [1] основним правовим документом, що регулює взаємовідносини між суб'єктами інвестиційної діяльності, є договір (угода). Сферою регулювання таких договорів визнається вся система договірних відносин, що виникають при розміщенні матеріальних або інших цінностей з метою отримання прибутку від подальшого розміщення грошових коштів у цінні папери інших емітентів, корпоративні права та нерухомість.

Метою цієї статті є визначення поняття договорів у сфері корпоративного інвестування, класифікація та надання загальної характеристики таких договорів, а також з'ясування правової природи договірних конструкцій у сфері корпоративного інвестування.

Окремі аспекти проблем, пов'язаних з договірними конструкціями інвестування, у юридичній науці вивчено лише поверхово у наукових дослідженнях таких учених-правників, як В. М. Коссак [2], А. В. Омельченко [3], Р. Б. Шишка [4], О. Е. Сімсон [5], В. В. Кафарський [6], які розглянули загальні засади договорів в інвестиційній діяльності, не приділяючи уваги договорам у сфері корпоративного інвестування. О. М. Вінник звертає увагу на деякі правові аспекти корпоративної форми інвестування та можливості поєднання її з договірною у разі інвестування в організацію корпоративного типу [7, с. 104]. Ю. М. Жорнокуй аналізує положення законодавства України щодо забезпечення договорів у сфері корпоративного інвестування [8, с. 74]. Але все ж таки, незважаючи на наявність наукових праць, повною мірою у дослідженнях поки що не надано всебічної характеристики договорів, що застосовуються при здійсненні корпоративного інвестування. Також відсутня класифікація договорів, що опосередковують діяльність у сфері корпоративного інвестування.

Визначення поняття договорів у сфері корпоративного інвестування, класифікацію та надання загальної характеристики таких договорів, а також з'ясування правової природи договірних конструкцій, що забезпечують корпоративне інвестування, можливо здійснити на основі аналізу законодавчого

регулювання договорів у сфері корпоративного інвестування та доктринальних розробок учених-правників.

Аналізуючи існуючі наукові дослідження та законодавство, можемо стверджувати, що вся увага вчених та законодавця зосереджується лише на загальних засадах договірної регулювання інвестиційної діяльності. До основних проблем договірної регулювання корпоративного інвестування можемо віднести те, що:

– по-перше, у кодифікованих законодавчих актах (ЦК та ГК України) та в підзаконних нормативно-правових актах відсутні чітка регламентація та порядок укладення договорів при здійсненні корпоративного інвестування;

– по-друге, законодавство містить вказівку про необхідність затвердження вимог НКЦПФР до ряду договорів, які застосовуються з приводу надання послуг з оцінки вартості нерухомого майна інститутів спільного інвестування (далі – ІСІ), розміщення та викуплення цінних паперів ІСІ та обслуговування ІСІ, але чітких вимог щодо істотних умов зазначених договорів не встановлено;

– по-третє, відсутнє теоретичне осмислення правової природи договірних конструкцій, що опосередковують діяльність у сфері корпоративного інвестування;

– по-четверте, суб'єктам корпоративного інвестування та особам, які забезпечують діяльність з корпоративного інвестування, дозволено на власний розсуд обирати відповідні договірні конструкції. Але наявність імперативних вимог до порядку та умов укладення договорів створюють для суб'єктів корпоративного інвестування перешкоди для здійснення їхньої діяльності. Тому слід зауважити, що ігнорування закріплення на законодавчому рівні договірних конструкцій корпоративного інвестування може призвести до негативних наслідків як для інвесторів-акціонерів, так і для реципієнтів інвестицій. Серед таких наслідків можемо виділити, зокрема, неможливість виявлення дійсної волі сторін, перешкоджання здійсненню їх прав і виконанню обов'язків.

Суб'єкти корпоративного інвестування в силу специфіки свого цивільно-правового статусу мають право укладати обмежене коло договірних конструкцій, на підставі яких здійснюється корпоративне інвестування. Таким чином, дослідження договірних конструкцій з корпоративного інвестування розпочнемо з дослідження інвестиційних договорів. Як зазначає Ю. М. Жорнокуй, сферою регулювання договорів у інвестиційній діяльності є вся система договірних відносин, які опосередковують розміщення матеріальних, інтелектуальних або інших ціннос-

тей з метою отримання певного результату. У зв'язку з цим, на думку автора, необхідно констатувати, що вказівка на наявність договору в інвестиційній діяльності є загальним підходом, який загалом не повною мірою відображає специфіку відносин між учасниками інвестиційного процесу [9, с. 139].

В юридичній літературі [10, с. 10–12] запропоновано виокремлювати такі п'ять основних елементів інвестиційного контракту¹:

1) у результаті укладення інвестиційного контракту здійснюється передача (інвестування) інвестором майна іншій особі, як правило, у власність. Іншими словами, можна говорити про обов'язок інвестора передавати грошові кошти або інше майно організатору інвестування за відсутності обов'язків іншої сторони із зустрічної передачі майна відразу після отримання вказаних коштів;

2) інвестування завжди здійснюється в так зване спільне підприємство (діяльність). Під спільним підприємством в американській судовій практиці розуміється будь-яка справа у сфері бізнесу, підприємницької діяльності [10, с. 10]. Це означає, що іншим суб'єктом інвестиційних відносин, крім інвесторів, може бути лише особа, яка здійснює підприємницьку або іншу діяльність, спрямовану на отримання доходу;

3) на стороні інвестора тією чи іншою мірою беруть участь декілька фізичних або юридичних осіб. При цьому: розміщення коштів здійснює не один інвестор, а декілька; розміщення коштів здійснюється на підставі загальних для всіх інвесторів умов; інвестиційний договір (контракт) не є результатом персональної домовленості інвестора і організатора випуску – емітента. Тим самим юридична конструкція інвестування передбачає виникнення множинності осіб на стороні кредитора. При цьому вступ у правовідносини для інвесторів здійснюється на умовах договору приєднання [10, с. 11], коли всі умови зобов'язання вже сформульовані організатором інвестування у вигляді єдиного документа;

4) мета укладення інвестиційного контракту, а значить, і інвестування в цілому – отримання інвестором доходу від розміщення коштів. Правовою метою вступу інвестора в інвестиційні правовідносини є отримання в майбутньому від організатора інвестування у власність майна у вигляді дивідендів, процентів за облігаціями та ін., оскільки за умови нормального розвитку виробництва інвестор повинен мати підстави передбачати повернення інвестованих коштів;

¹ При цьому під інвестиційним контрактом розуміється договір, комерційна операція або схема, за допомогою якої одна особа вкладає кошти, керуючись очікуванням доходів винятково від діяльності організатора інвестування або третьої особи.

5) дохід має бути отриманий зусиллями винятково самого організатора інвестування або третіх осіб. Іншими словами, інвестор сам не бере участі в тій діяльності, яка приносить або може принести дохід. Він вправі отримувати дохід (його частину) не в силу факту участі в його створенні, що реалізується у випадку з підприємцем, а в силу наявності відповідних правовідносин між ним і організатором інвестування.

Щоб сформулювати власне визначення поняття «договір у сфері корпоративного інвестування», вважаємо за необхідне розглянути доктринальні підходи до поняття «інвестиційний договір».

В. М. Косак визначає інвестиційний договір як угоду двох чи більше учасників інвестиційної діяльності, змістом якої є взаємні права і обов'язки, спрямовані на реалізацію іноземних інвестицій з метою отримання прибутку чи досягнення іншого соціального ефекту [2, с. 62]. Автором визначено поняття інвестиційного договору в контексті реалізації іноземних інвестицій.

У свою чергу, В. Л. Мусіяка визначає, що інвестиційний договір – це основний правовий документ, що регламентує відносини учасників інвестиційної діяльності [11, с. 51].

На думку О. Е. Сімсон, інвестиційний договір – договір, у якому хоча б однією стороною є інвестор, що регулює відносини з приводу довгострокового і ризикового розміщення майна, майнових прав та інших цінностей, що мають ринкову вартість, в обраний об'єкт підприємницької діяльності з метою отримання прибутку (доходу) від реалізації (використання) цих цінностей [5, с. 179]. Критично сприймаючи точку зору автора, зауважимо, що таке твердження є не зовсім коректним у тій частині, що договір має довгостроковий характер. Наша позиція ґрунтується на тому, що інвестиційний договір може мати не тільки довгостроковий характер, а ще й короткостроковий та середньостроковий. У будь-якому випадку, незалежно від строку розміщення інвестицій, між інвестором і реципієнтом буде укладено інвестиційний договір.

У правовій літературі до особливостей інвестиційного договору відносять: 1) його цивільно-правовий характер та мету – врегулювання відносин між учасниками інвестиційної діяльності (інвестиційного проекту); 2) суб'єктами таких відносин є інвестори, учасники інвестиційного проекту та особи, які інвестують, але вони відповідно до виду договору можуть мати різне правове положення; 3) укладається тільки в письмовій формі, але для деяких видів законодавством встановлено обов'язкову державну реєстрацію (наприклад, концесійні договори, угоди про розподіл продукції); 4) виступає як інструмент

інвестиційної політики (інвестиційного проекту); 5) завжди консенсуальний (тобто вважається укладеним з моменту досягнення згоди сторін з усіх істотних умов) та, як правило, довгостроковий [12, с. 342].

Стосовно правової природи інвестиційного договору в юридичній літературі існує декілька підходів. Інвестиційні договори розглядаються як такі, що мають господарсько-правову природу та цивільно-правову природу.

Погляду щодо господарсько-правової природи інвестиційних договорів дотримується О. М. Вінник. Так, на думку вченої, інвестиційним договором слід визнати договір майново-організаційного характеру, що укладається інвестором (уповноваженою особою) з іншими учасниками інвестування, які забезпечують виконання практичних дій щодо вкладення інвестицій певного виду у визначений договором об'єкт, із застосуванням певної форми інвестування, що в сукупності мають забезпечити досягнення запланованого інвестором соціально-економічного ефекту [7, с. 177]. Проте ч. 1 ст. 175 ГК України визначає, що майново-господарськими визнаються цивільно-правові зобов'язання, що виникають між учасниками господарських відносин при здійсненні господарської діяльності, в силу яких зобов'язана сторона повинна вчинити певну господарську дію на користь другої сторони або утриматися від певної дії, а управлена сторона має право вимагати від зобов'язаної сторони виконання її обов'язку. Таким чином, інвестиційні договори мають цивільно-правовий характер.

З цього питання доречно висловився Р. Б. Шишка, який визначив інвестиційний договір як умовну назву великої групи цивільно-правових договорів як організаційної форми реалізації інвестицій [4, с. 93]. Тобто вчений розкриває поняття інвестиційного договору через цивільно-правову природу зазначеної групи договорів. На підтримку викладеного зазначимо, що О. Е. Сімсон зауважує, що інвестиційний договір за своєю природою є цивільно-правовим договором, оскільки наявні майнові відносини між рівними учасниками інвестиційних відносин [5, с. 179] (аналогічної точки зору дотримується і В. В. Кафарський [6, с. 20–21]). І. В. Венедіктова відзначає, що із зростанням економічних процесів, відмови від командно-адміністративних методів управління економікою необхідно поширювати сферу приватного права, оскільки сутність відносин між суб'єктами ринку, у тому числі й інвестиційного, є цивільно-правовою. Тому загальні правила управління інвестиціями слід шукати саме в ЦК України – основному документі регламентації виникаючих цивільних правовідносин [13, с. 56]. Ми підтримуємо позиції авторів, що інвестиційні договори мають цивільно-правову природу, а отже, надалі

проводити дослідження договірних конструкцій, що опосередковують корпоративне інвестування, будемо саме виходячи з їх цивільно-правової природи. Розгляд правової природи інвестиційного договору з точки зору суб'єктного складу також дозволяє виявити певні особливості. Так, у договірних конструкціях, що мають місце при корпоративному інвестуванні, сторонами виступають приватні за своїм характером особи – фізичні та юридичні.

На підтримку наведеного доречно звернути увагу на складові цивільно-правового договору. Так, на думку В. І. Гостюка, цивільно-правовий договір має три складові. Перша: договір потрібно розглядати як юридичний факт – підставу виникнення правовідношення. Друга: договір – це правовідношення, змістом якого будуть права і обов'язки сторін, а також це ті умови, щодо яких досягнуто згоди сторін, включаючи самі дії, сукупність дій і мету в їх єдності; погодження сторін підпорядковувати свої відносини диспозитивним нормам, а також квазінормативним регуляторам у вигляді ділових звичаїв, що склались між сторонами практики. Третя: договір – це документ, у якому закріплено досягнуту згоду сторін [14, с. 25].

На нашу думку, договірні конструкції, що опосередковують діяльність у сфері корпоративного інвестування, мають цивільно-правову природу, оскільки вони містять усі вищезазначені складові. Насамперед підставою виникнення правовідносин з корпоративного інвестування є юридичний факт – укладення інвестиційного договору.

У зв'язку з викладеним можемо запропонувати власне визначення договору при здійсненні корпоративного інвестування. Так, договором у сфері корпоративного інвестування є цивільно-правовий договір, що укладається між суб'єктами корпоративного інвестування (інвестором і корпоративним фондом, інвестором і компанією з управління активами (далі – КУА)) та суб'єктами корпоративного інвестування й особами, що забезпечують корпоративне інвестування, який встановлює взаємні суб'єктивні права та юридичні обов'язки сторін щодо здійснення корпоративного інвестування (розміщення і використання інвестицій з метою одержання прибутку чи досягнення іншої мети) та/або здійснення діяльності, яка сприяє здійсненню корпоративного інвестування.

Зважаючи на викладене вище визначення, можемо вивести ознаки договору у сфері корпоративного інвестування: перша ознака характеризується тим, що у результаті укладення договірних конструкцій, спрямованих на здійснення корпоративного інвестування, інвестор передає певні цінності у власність реципієнта – корпоративного фонду чи КУА; друга ознака – мета укладення договору при здійсненні

корпоративного інвестування – отримання прибутку або здійснення діяльності, яка сприяє здійсненню корпоративного інвестування.

Не менш важливою частиною дослідження договірних конструкцій у сфері корпоративного інвестування є класифікація таких договірних конструкцій. Варто зауважити, що класифікація договірних конструкцій, що опосередковують корпоративне інвестування, ще не була предметом дослідження вчених, проте залежно від різних підстав існує класифікація інвестиційних договорів. Так, В. М. Коссак визначає, що інвестиційні договори з огляду на сукупність економічних і юридичних ознак можна диференціювати на такі типи: 1) договори про передачу майна у власність або оперативне управління з метою інвестиційної діяльності; 2) договори про передачу майна в користування з метою інвестиційної діяльності; 3) договори про передання майнових прав; 4) договори про виробничу кооперацію; 5) договори, спрямовані на придбання майна у власність або майнових прав з метою інвестиційної діяльності; 6) договори про придбання (передачу) прав на використання інтелектуальної власності з метою інвестиційної діяльності; 7) договори про придбання (передачу) цінних паперів та інших корпоративних прав; 8) договори про придбання майна в користування з метою інвестиційної діяльності та ін. [15, с. 751]. Ураховуючи викладене та беручи за основу наведену класифікацію і мету укладення договору, договори, що опосередковують діяльність з корпоративного інвестування, можемо класифікувати на договори, які укладаються з метою здійснення корпоративного інвестування, та договори, які укладаються з метою забезпечення здійснення корпоративного інвестування.

До першої групи договорів можемо віднести: договори про придбання цінних паперів; договори на придбання (передання) прав, посвідчених цінними паперами; договори про передання майна у власність чи користування з метою здійснення корпоративного інвестування; договори про управління активами корпоративного фонду з КУА.

До другої групи договорів – договорів, які забезпечують здійснення корпоративного інвестування, можемо віднести: договір з депозитарієм; договір з аудитором; договір зі зберігачем; договір з незалежним оцінювачем майна. Предметом указаних договорів є надання певних послуг.

Критерієм поділу зазначених договорів є сторони договору, предмет договору, об'єкт договору та строк договору.

За предметом договору можемо виділити договори: 1) на передачу майна у власність чи користування з метою здійснення корпоративного інвесту-

вання; 2) про обслуговування: договір про управління майном (активами ІСІ); договір про обслуговування випуску цінних паперів; 3) про надання послуг.

За *об'єктом договору* виділяємо договори: 1) об'єктами яких є корпоративні права, посвідчені акціями корпоративного фонду; 2) об'єктом яких є управління активами корпоративного фонду; 3) об'єктом яких є діяльність осіб, що забезпечують здійснення корпоративного інвестування.

Залежно від кількості сторін та співвідношення прав і обов'язків кожної зі сторін інвестиційного договору розрізняють двосторонні та багатосторонні договори. У двосторонніх договорах сторони взаємно беруть на себе конкретні зобов'язання. У випадках, коли в договорі беруть участь три учасники і більше, зміст такого договору становлять взаємні права та обов'язки сторін, а сам договір вважається багатостороннім [15, с. 32–33].

Так, за *сторонами*, між якими укладаються договори у сфері корпоративного інвестування, можемо виділити: 1) договори, які укладаються безпосередньо між суб'єктами корпоративного інвестування для здійснення своєї діяльності (між інвестором (фізичною або юридичною особою) і корпоративним фондом, між корпоративним фондом і КУА); 2) договори, які укладаються між суб'єктами корпоративного інвестування та особами, які забезпечують цей процес (між КУА корпоративного фонду та аудитором, зберігачем, незалежним оцінювачем майна, депозитарієм, торговцем цінних паперів).

Класифіковані договори вважаються укладеними, якщо між сторонами у передбачених законом порядку та формі досягнуто згоди щодо всіх істотних умов. Так, відповідно до ч. 1 ст. 74 Закону про ІСІ, істотними є такі умови: повна назва та місцезнаходження (юридична адреса сторін), предмет договору, права і обов'язки сторін, застереження щодо конфіденційності, порядок надання звітності та інформації, відповідальність сторін за невиконання або неналежне виконання умов договору та порушення конфіденційності, строк дії договору, розмір винагороди, порядок зміни умов договору, умови дострокового припинення договору.

Зазначимо, що предметом договорів при здійсненні корпоративного інвестування виступають інвестиція в будь-якій формі, не забороненій законо-

давством України, або послуги осіб, які забезпечують процес корпоративного інвестування. Метою договорів при здійсненні корпоративного інвестування виступає результат, якого намагаються досягти сторони в процесі його укладення та виконання.

Договори при здійсненні корпоративного інвестування є концесуальними, оплатними та строковими (ч. 6 ст. 11 Закону України «Про інститути спільного інвестування» [18] (далі – Закон про ІСІ) передбачає, що договір між корпоративним фондом і КУА про управління активами корпоративного фонду, між корпоративним фондом і зберігачем укладається на строк не більш як три роки, і його дія може бути продовжена тільки за рішенням загальних зборів акціонерів фонду або наглядової ради цього фонду, з його обов'язковим подальшим затвердженням рішенням загальних зборів акціонерів фонду). Такі договори повинні обов'язково укладатися в письмовій формі.

Отже, при здійсненні корпоративного інвестування застосовуються договори, метою укладення яких є корпоративне інвестування, та договори, метою укладення яких є забезпечення діяльності з корпоративного інвестування. Для договорів, що опосередковують діяльність з корпоративного інвестування, характерні ознаки інвестиційного договору, які, у свою чергу, мають цивільно-правову природу.

Вважаємо, що договором корпоративного інвестування є цивільно-правовий договір, за яким одна сторона (інвестор корпоративного фонду) передає іншій стороні (реципієнту – корпоративному фонду) у власність майно, що належить інвесторові на праві власності, в обмін на права, посвідчені акціями корпоративного фонду, з метою отримання прибутку від вкладення їх у цінні папери інших емітентів у вигляді дивідендів або різниці між купівлею та продажем акцій, корпоративні права та нерухомість. Серед характерних ознак означеного договору варто виділити такі: по-перше, в результаті укладення договірних конструкцій, що спрямовані на здійснення корпоративного інвестування, інвестор передає певні цінності у власність реципієнта – корпоративного фонду чи КУА; по-друге, метою укладення договору при здійсненні корпоративного інвестування є отримання прибутку або здійснення діяльності, яка сприяє здійсненню корпоративного інвестування.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991 № 1560-XII // Відом. Верхов. Ради України. – 1991. – № 47. – Ст. 646.
2. Коссак В. М. Інвестиційні договори. Зобов'язання у сфері інвестицій та виробничій кооперації. Зобов'язальне право: теорія і практика : навч. посіб. для студ. юрид. вузів і фак. ун-тів / О. В. Дзера, Н. С. Кузнецова, В. В. Луць та ін. ; за ред. О. В. Дзери. – К. : Юрінком Інтер, 1998. – С. 751.

3. Омельченко А. В. Інвестиційне право / А. В. Омельченко. – К. : Атіка, 1999. – 176 с.
4. Шишка Р. Б. Інвестиційне право України : учеб. посібник / Р. Б. Шишка. – Харків : Еспада, 2000. – 176 с.
5. Симсон О. Э. Інвестиційні та інноваційні правоохоронні відносини: Перспективи розвитку публічної та частинної сфери : монографія / О. Э. Симсон. – Київ : Ін Юре, 2005. – 416 с.
6. Кафарський В. В. Інвестиційні договори в Україні: поняття, види, зміст, правове регулювання : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / В. В. Кафарський ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – К., 2006. – 185 с.
7. Вінник О. М. Інвестиційне право : навч. посіб. лекцій / О. М. Вінник. – К. : Юрид. думка, 2005. – 568 с.
8. Жорнокуй Ю. М. Нормативно-правове забезпечення договорів у сфері корпоративного інвестування / Ю. М. Жорнокуй // Підприємництво, госп-во і право. – 2006. – № 11. – С. 74–76.
9. Жорнокуй Ю. М. Інвестиційне право : підручник / Ю. М. Жорнокуй. – Х. : Схід.-регіон. центр гуманітар.-освіт. ініціатив, 2011. – 192 с.
10. Майфат А. В. Гражданско-правовые конструкции инвестирования : монографія / А. В. Майфат. – М. : Волтерс Клувер, 2006. – 328 с.
11. Мусияка В. Л. Правовые основы предпринимательской деятельности / В. Л. Мусияка. – Харків : Бизнес-информ, 1995. – 90 с.
12. Підприємницьке право України : підручник / за заг. ред. Р. Б. Шишки. – Х. : Еспада, 2000. – 480 с.
13. Венедіктова І. В. Договір довірчого управління майном як форма реалізації правового інституту довірчого управління майном в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / І. В. Венедіктова ; Нац. юрид. акад. України імені Ярослава Мудрого. – Х., 2003. – 207 с.
14. Гостюк В. І. Цивільно-правові договори з цінними паперами за законодавством України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / В. І. Гостюк ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 2005. – 198 с.
15. Коссак В. М. Іноземні інвестиції в Україні (цивільно-правовий аспект) / В. М. Коссак. – Львів : Центр Європи, 1996. – 216 с.
16. Про інститути спільного інвестування [Електронний ресурс] : Закон України від 05.07.2012 № 5080-VI. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/ed_2012_07_05/T125080.html.

О. П. СУЩ

ДОГОВОР КАК ФОРМА ЗАКРЕПЛЕНИЯ ПРАВ И ОБЯЗАННОСТЕЙ СУБЪЕКТНОГО СОСТАВА ОТНОШЕНИЙ ПО КОРПОРАТИВНОМУ ИНВЕСТИРОВАНИЮ

В статье исследуются проблемные аспекты договорного регулирования корпоративного инвестирования. Определено понятие договоров в сфере корпоративного инвестирования и проведена их классификация. На основе анализа законодательного регулирования договоров в сфере корпоративного инвестирования и доктринальных разработок ученых-юристов выяснена правовая природа договорных конструкций, обеспечивающих корпоративное инвестирование.

Ключевые слова: корпоративное инвестирование, корпоративный инвестиционный фонд, компания по управлению активами, инвестор, договор в сфере корпоративного инвестирования.

O. P. SUSHCH

AGREEMENT AS A FORM OF SECURING RIGHTS AND DUTIES OF THE SUBJECT COMPOSITION OF RELATIONS ON CORPORATE INVESTMENT

Problem setting. The article is devoted to the research of the problematic aspects of contractual regulation of corporate investment. The notion of an agreement in the sphere of corporate investment is determined. We should understand it as a civil contract concluded between the subjects of corporate investment (investor and corporate fund, investor and a company on managing assets, subjects of corporate investment and individuals providing corporate investment, which establish mutual subjective rights and legal duties of the parties concerning realization of corporate investment (placement and use of investments for obtaining profit or achieving another objective) and / or realizing activities that affect corporate investment.

Target of research. The author determined signs of an agreement in the sphere of corporate investment. These signs in the sphere of corporate investment must include: first, as the result of the contractual structures directed on realizing the corporate investment the investor transfers certain values to the ownership of the recipient – corporate fund or company

on managing assets; secondly, the purpose of the agreement in realizing corporate investment is obtaining profit or realizing activities that advance the implementation of corporate investment.

Article's main body. Classification of agreements in the sphere of corporate investment is realized. Agreements in the sphere of corporate investment can be classified into contracts concluded for the purpose of corporate investments and contracts concluded with the aim to ensure corporate investment. The first group may include: agreements for purchasing securities; agreements for the acquisition (transfer) rights certified by securities; agreements on transfer the property into ownership or use for the purpose of realizing corporate investment; agreements on managing assets of corporate fund with a company on managing assets.

The second group of agreements that ensure realization of corporate investment may include: an agreement with the depositary; an agreement with the auditor; an agreement with the custodian; an agreement with an independent property appraiser. The subject of these agreements is provision of certain services.

The general characteristics of agreements in the sphere of corporate investment are provided. Based on the analysis of legal regulation of agreements in the sphere of corporate investment and doctrinal developments of scholars in the law area the legal nature of contractual structures that provide corporate investment is found out.

Conclusions and prospects for the development. Contractual structures that mediate the activity in the sphere of corporate investment have civil and legal nature, because they contain all the above components. First of all, the basis of legal relations' origin in corporate investment is a legal fact – conclusion of an investment agreement.

Key words: corporate investment, corporate investment fund, company managing assets, investor, agreement in the sphere of corporate investment.